

## **ВІДГУК**

офіційного опонента, доктора економічних наук, професора

Дорофєєва Олександра Вікторовича

на дисертаційну роботу Джаїн Прадіп Кумара

на тему: «Обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління», виконану для здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань

«Публічне управління та адміністрування»

за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

### **1. Актуальність теми дослідження**

Дисертацію присвячено вирішенню актуально науково-практичного завдання щодо розвитку й удосконаленню теоретичних положень, методичних підходів та розроблення практичних рекомендацій з обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління.

Сучасна ситуація в економіці та соціальній сферах характеризується концентрацією зусиль органів публічного управління на вирішенні проблем розвитку території. Для забезпечення ефективного розвитку території необхідна розробка системи заходів, спрямованих на досягнення високого соціально-економічного становища в перспективі та його постійне покращення. У цих умовах особливо важливими є питання всебічної оцінки існуючого становища, знаходження найефективнішого варіанта використання ресурсного потенціалу та вироблення на цій основі комунікативної стратегії органів публічного управління.

Комунікативні стратегії базуються на використанні програмно-цільового підходу, який включає баланс інтересів органів публічної влади, населення та бізнесу. Використання інструментарію комунікативної стратегії, значною мірою дозволяє виробляти якісні та обґрунтовані управлінські рішення, адекватно реагувати на зміни довкілля, і сприяє досягненню основних цілей соціально-економічного розвитку будь-якої території забезпечення економічних умов для саморозвитку, підвищення якості життя населення.

Тому наукове обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління та їх ефективне застосування на практиці має першорядне значення і актуалізує тему дисертації, виконаної Джаїн Прадіп Кумар.

Таким чином, існування низки методичних та організаційних проблем, пов'язаних зі специфікою комунікативної діяльності в публічному управлінні, де взаємодія органів є передумовою ефективної комунікативної стратегії. Таким чином, обґрунтування комунікативної стратегії органів публічної влади набуває неабиякого теоретичного та практичного значення та обумовлюють актуальність та своєчасність представленого дисертаційного дослідження.

Дисертантом з метою теоретичного узагальнення досліджуваного понятійно-категоріального апарату визначено науково-теоретичні основи обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління; досліджено роль комунікацій та комунікативної діяльності в публічному управлінні; визначено сутність та зміст комунікативної стратегії; надано форми та методи комунікативної взаємодії органів публічного управління.

З огляду на вищезазначене, можна стверджувати, що дисертаційне дослідження Джаїн Прадіп Кумар розкриває актуальну тему, що стосується комунікативної стратегії органів публічного управління.

## **2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами**

Дисертаційна робота проводилася в межах госпдоговірної науково-дослідної роботи Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця по темі № 364-56 «Стратегічне управління розвитком територій від макро- до мікрорівня», підрозділ 1.2 Сутність та зміст комунікативної стратегії (державний реєстраційний номер 0120U104885, довідка № 15/2024 від 29.02.2024).

## **3. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій**

Наукові результати, рекомендації і висновки, що представлені в дисертації, є достатньо аргументованими та характеризуються високим рівнем обґрунтованості,



про що свідчить логічна структурна побудова та зміст роботи, достатньо широкий перелік використаних літературних джерел з досліджуваної проблематики, обсяг проаналізованого фактичного матеріалу та статистичної інформації.

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації, підтверджується використанням сучасних методів дослідження, як загальнонаукових, так і економіко-математичних. Також достовірність одержаних результатів підтверджує значна кількість опублікованих робіт за темою дисертації та їх оприлюднення на профільних науково-практичних конференціях.

У висновках логічно обґрунтований підсумок виконаної роботи та повністю відображаються основні положення проведеного дослідження, а також можливі напрямки їхнього застосування в практичній площині.

Вищевикладене свідчить про достатню обґрунтованість і достовірність наукових положень, рекомендацій і висновків дисертації Джаїн Прадіп Кумар.

#### **4. Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації**

Наукова новизна одержаних результатів полягає в поглибленні теоретичних положень, розробленні методичного забезпечення і прикладних рекомендацій щодо обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління.

Основні результати дисертаційної роботи, які становлять наукову новизну, характеризуються наступними теоретичними і практичними положеннями:

*удосконалено:*

понятійний апарат «комунікативна діяльність в публічному управлінні» за рахунок уточнення визначення дефініції «комунікація» та «комунікативна діяльність» з урахуванням впливу чинників (внутрішнього, зовнішнього та чиннику взаємодії) на комунікативну діяльність в публічному управлінні з позиції формуючого впливу на взаємовідносини органів публічного управління;

комунікативна стратегія органу публічного управління розглядається довгостроковим планом, сформований на принципах публічного управління,

включає інструменти стратегічного менеджменту з позиції програмно-цільового підходу та є важливою структурною частиною, що становить і формує напрям сталого розвитку держави та регіону зокрема;

*вперше:*

надано новий підхід щодо виявлення чинників впливу на рівень комунікативної взаємодії органів публічного управління, в основу аналізу якого покладено формування профілю середовища Дж. Вільсона, та який містить інструменти комунікативної взаємодії: інформаційні, аналітичні, комунікаційні, організаційні. Система чинників впливу на рівень комунікативної взаємодії органів публічного управління складається з зовнішніх чинників, вплив яких визначається обмежувальними та стримуючими заходами та внутрішніми чинниками, вплив яких визначають здатність органів влади до реалізації існуючих можливостей. Дані пропозиції дадуть змогу сформувану стратегію органів публічного управління, реалізуючи існуючі можливості для донесення сфокусованого стратегічного і злагодженого повідомлення до суспільства та побудувати успішний конструктивний діалог між владою та суспільством з метою забезпечення стабільності існуючого порядку;

запропоновано методичний підхід до оцінювання цифровізації суб'єкта публічного управління, який на відміну від існуючих, містить збалансовану систему показників, яка є засобом оцінювання ефективності комунікативної стратегії шляхом поділу вимірювання у чотирьох різних, взаємопов'язаних перспективах: фінансової, клієнтської, внутрішніх процесів, інновацій та навчання, який дає можливість комплексно підійти до розробки та обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління, що був впроваджений у діяльність організації;

запропоновано механізм обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління с позиції програмно-цільового підходу, який на відміну від існуючих, запропонований на основі SWOT-аналізу та заснований на принципах стратегічного менеджменту. Даний механізм обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління, ґрунтуючись на ресурсах та базуючись на



застосуванні певних програм, зорієнтованих на досягнення стратегічних цілей дозволить сформулювати алгоритм впровадження коректного вибору відповідної комунікативної стратегії органів публічної влади;

запропоновано організаційне забезпечення алгоритму впровадження коректного вибору відповідної комунікативної стратегії органів публічного управління, що дозволяє оптимізувати процеси вибору впровадження і застосування кращих ІКТ-рішень, підвищити ефективність їх використання; це дозволить безперервно удосконалювати діяльність органів публічного управління за рахунок орієнтації даної системи на постійне поліпшення;

*дістали подальшого розвитку:*

використання науково-технічного ефекту від впровадження та використання ІКТ в управлінську діяльність органів публічного управління полягає у застосуванні сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, програмно-цільового підходу до обґрунтування комунікативної стратегії.

## **5. Повнота висвітлення результатів в опублікованих наукових працях**

Кількість, обсяг та якість опублікованих праць відповідають вимогам, встановленим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44.

Основні положення дисертації опубліковано автором самостійно та у співавторстві 5 наукових праць, зарахованих до захисту дисертації, у тому числі: 4 статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 1 статті в наукових фахових виданнях України, які включені до міжнародної наукометричної бази Scopus.

Окрім того результати наукового дослідження Джаїн Прадіп Кумар пройшли апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях, за результатами яких опубліковано 5 тез доповідей та матеріалів конференцій.

В опублікованих працях здобувача повністю відображені сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їхня наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. З огляду на це апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

Аналіз наукових публікацій здобувача дає змогу стверджувати, що розкриті в них наукові положення мають практичну цінність і характеризуються високим рівнем самостійності роботи здобувача.

## **6. Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.**

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що розроблені у дисертації положення, рекомендації та висновки доведені до рівня методичних і практичних рекомендацій, прийнятих до впровадження.

Практична цінність дисертаційної роботи підтверджується тим, що дисертаційні розробки прийняті до вивчення та впровадження у Мереф'янській міській раді, а саме запропоновано механізм обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління з позиції програмно-цільового підходу, який на відміну від існуючих, запропонований на основі SWOT-аналізу та заснований на принципах стратегічного менеджменту. Даний механізм обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління, ґрунтуючись на ресурсах та базуючись на застосуванні певних програм, зорієнтованих на досягнення стратегічних цілей дозволить сформувати алгоритм впровадження коректного вибору відповідної комунікативної стратегії органів публічної влади (довідка № 212 від 15.01.2024 р.), в діяльність ГО «ВСБ «Еліта Нації», надати новий підхід щодо виявлення чинників впливу на рівень комунікативної взаємодії органів публічного управління, в основу аналізу якого покладено формування профілю середовища Дж. Вільсона, та який містить інструменти комунікативної взаємодії: інформаційні, аналітичні, комунікаційні, організаційні. Дані пропозиції дадуть змогу сформувати комунікативну стратегію органів публічного управління, реалізуючи нові можливості для донесення



сфокусованого стратегічного і злагодженого повідомлення до суспільства та побудувати успішний конструктивний діалог між владою та суспільством з метою забезпечення стабільності існуючого порядку (довідка №11 від 17.01.2024 р.)

## **7. Академічна доброчесність**

Аналіз дисертаційної роботи Джаїн Прадіп Кумар підтвердив відсутність будь-яких проявів академічного плагіату, фальсифікації або фабрикації. Дослідження не виявило жодних порушень академічної доброчесності, що підтверджено результатами перевірки за допомогою спеціальних програмних засобів.

## **8. Дискусійні положення та недоліки дисертаційного дослідження**

В цілому позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Джаїн Прадіп Кумар як самостійне, логічне, довершене і таке, що має наукове та практичне значення одержаних автором результатів, слід вказати на деякі дискусійні положення, що мають місце в дисертаційній роботі.

8.1. В 1 розділі слід більше надати теоретичному положенню щодо комунікаційної стратегії та забезпеченню територіальних громад.

8.2. Дисертацію слід привести в належний вигляд відповідно до оформлення, урегулювати відповідність нумерації ілюстраційного матеріалу, провести вичитку на відповідність помилок.

8.3. Дисертанту слід приділити увагу висвітлення наукової новизни, щодо правил оформлення та виокремлення результатів.

8.4. У розділі 1, автору варто було б доповнити зміст роботи ключовими теоретичними концепціями, які стосуються комунікативних стратегій, зокрема сучасними підходами до управління комунікаціями в державному секторі.

8.5. В роботі багато використовується застарілих джерел, щодо дослідження комунікативних стратегій, що свідчить про недостатню актуальність дослідження, зокрема у сфері технологічних інновацій в управлінні комунікаціями.

В цілому, зазначені вище зауваження стосуються лише окремих положень дисертаційної роботи, вони не зменшують наукового та практичного значення представленої роботи.

### **9. Загальна оцінка дисертації та її відповідність встановленим вимогам**

На підставі проведеного аналізу можна стверджувати, що дисертаційна робота Джаїн Прадіп Кумар на тему: «Обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління» є комплексним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що розкриває актуальні питання теорії та практики комунікативної стратегії органів публічного управління. Дисертаційне дослідження характеризується високим рівнем самостійної роботи, вираженою авторською позицією щодо формулювання висновків та рекомендацій та здатністю автора креативно мислити та інтерпретувати теоретичний та практичний матеріал.

Враховуючи вище зазначене, вважаю, що дисертаційна робота Джаїн Прадіп Кумар виконана на високому теоретичному рівні і за змістом та повнотою викладення матеріалу відповідає заявленій спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

#### **Офіційний опонент:**

ДОРОФЄЄВ Олександр Вікторович

доктор економічних наук, професор кафедри

публічного управління та адміністрування,

Навчально-науковий інститут економіки

управління, права та інформаційних технологій

Полтавський державний аграрний університет



Підпис

0049391  
Полтавський державний аграрний університет  
Олена СВЧАРУК